

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ
ВІЙСЬКОВИМИ АДМІНІСТРАЦІЯМИ
НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ТА ЇХ
ПОСАДОВИМИ ОСОБАМИ
ОКРЕМИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ОМС
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Рада Європи **2022**

Міністерство розвитку
громад та територій України

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Віра Козіна, адвокат, керівниця юридичної групи Офісу підтримки реформи децентралізації при Мінрегіоні, експертка **Програми Ради Європи** «Децентралізація і реформа публічної адміністрації в Україні»

Ольга Лебединська, експертка групи з юридичних питань Офісу підтримки реформи децентралізації при Мінрегіоні, експертка **Програми Ради Європи** «Децентралізація і реформа публічної адміністрації в Україні»

Під загальним рецензуванням **Оксани Павлюк**, керівниці Експертної групи розвитку місцевого самоврядування Директорату з питань розвитку місцевого самоврядування, територіальної організації влади та адміністративно-територіального устрою **Мінрегіону**.

У посібнику надаються поради щодо організації перших етапів діяльності військових адміністрацій населених пунктів після їх утворення, а також у разі передачі начальнику військової адміністрації повноважень місцевої ради та виконавчих органів. Ця інформація є вільною для копіювання, перевидання та поширення по всій території України всіма способами, якщо вони здійснюються безоплатно для кінцевого споживача і якщо при такому копіюванні, перевиданні та поширенні є вказане посилання на авторів і суб`єкта майнових прав на цю інформацію.

Публікація створена на замовлення Міністерства розвитку громад та територій України за підтримки **Програми Ради Європи** «Децентралізація і реформа публічної адміністрації в Україні».

Зміст цієї публікації є виключною відповідальністю її авторок та не може жодним чином сприйматися як такий, що відображає погляди Ради Європи та її держав-членів.

ЗМІСТ

1. Повноваження ВА НП в умовах воєнного стану – загальний огляд.....	4
2. Повноваження начальника ВА НП у кадровій сфері.....	11
3. Повноваження ВА НП з управління місцевим бюджетом.....	18
4. Повноваження з управління об'єктами житлово-комунального господарства та транспорту, що належать територіальній громаді.....	23
5. Повноваження з управління майном та ресурсами комунальної власності.....	27
6. Повноваження ВА НП з управління закладами та установами, надавачами соціальних послуг, що належать територіальній громаді.....	30
7. Повноваження ВА НП щодо виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд.....	34
8. Координація та керівництво діяльністю ВА НП.....	37

1. ПОВНОВАЖЕННЯ ВА НП В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ – ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД

Частиною 1 ст. 4 Закону України від 12.05.2015 р. № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану»¹ передбачено, що на територіях, на яких введено воєнний стан, для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення разом із військовим командуванням запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадської безпеки і порядку, захисту критичної інфраструктури, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян можуть утворюватися тимчасові державні органи - військові адміністрації.

Районні та обласні військові адміністрації було утворено 24.02.2022 р. Указом Президента України № 68/2022² на всій території України внаслідок повномасштабної агресії російської федерації проти нашої держави на базі існуючих районних та обласних державних адміністрацій (відповідних військово-цивільних адміністрацій).

Військові адміністрації населених пунктів³ зараз утворюються по мірі необхідності. У цьому розділі піде мова про їхній загальний статус, територію юрисдикції та повноваження.

Статус та територія юрисдикції ВА НП

ВА НП є тимчасовим державним органом, який утворюється Президентом України за поданням обласних державних адміністрацій⁴ або військового командування.

Підставою для утворення ВА НП може бути не здійснення сільським, селищним, міським головою, відповідною радою та/або її виконавчими органами покладених на них Конституцією та законами України повноважень, а також в інші, передбачені Законом № 389 підстави.

Повноваження ВА НП поширюються на усю територію відповідної територіальної громади (ч. 3 ст. 4 Закону № 389).

За загальним правилом ВА НП утворюються на строк протягом дії воєнного стану та 30 днів після його припинення чи скасування (ч. 8 ст. 4 Закону № 389).

Утворення ВА НП тимчасово обмежує реалізацію місцевого самоврядування, оскільки вже з моменту її утворення до ВА НП переходять окремі повноваження органів місцевого самоврядування⁵, визначені ч. 2 ст. 15 Закону № 389. **Серед них:** низка самоврядних повноважень місцевого самоврядування, зокрема – складання, затвердження, внесення змін та управління місцевими бюджетами, управління майном та юридичними особами, утвореними територіальною громадою, забезпечення окремих публічних, соціальних та житлово-комунальних послуг на території тощо.

Важливо! Згідно з ч. 2 ст. 15 Закону № 389 до з моменту її утворення ВА НП переходять **УСІ делеговані повноваження ОМС**. Додаткових рішень для цього не потрібно, це прямо передбачено Законом № 389.

1 Далі – Закон № 389.

2 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2022#Text>

3 Далі – ВА НП.

4 Далі – ОВА.

5 Далі – ОМС.

ВА НП утворюється як юридична особа та набуває відповідних прав з моменту державної реєстрації.

При цьому ОМС як суб'єкти владних повноважень та як юридичні особи не припиняються. Просто змінюється обсяг рішень та дій, які вони можуть вчиняти, а також змінюється координація діяльності. З моменту утворення ВА НП усі рішення з питань, передбачених ч. 2 ст. 15 Закону № 389 приймає начальник ВА НП, і ОМС мають виконувати його законні доручення та вимоги з цих питань.

Тобто, з моменту утворення ВА НП їхні повноваження суворо обмежені ч. 2 ст. 15 Закону № 389, а ОМС зберігають частину своєї самостійності.

Однак, може виникнути потреба у тимчасовій передачі ВА НП усіх функцій місцевого самоврядування на території. Це, як правило, відбувається при відновленні влади на деокупованих територіях, для забезпечення прав мешканців та забезпечення відновлення влади на тимчасово окупованих територіях, а також на територіях, де ведуться бойові дії. Що цілком обґрунтовано, адже керованість влади та можливість приймати швидкі рішення у координації з державними органами та військовим командуванням у таких умовах необхідні для зміцнення національної безпеки та оборони.

Отже, якщо виникає така необхідність, Президент України звертається з поданням до Верховної Ради України, яка відповідно до ч. 2 ст. 10 Закону № 389 може прийняти рішення про передачу начальнику ВА НП всіх повноважень сільської, селищної, міської ради, її виконавчого комітету, сільського, селищного, міського голови.

Після прийняття такого рішення Парламентом у начальника ВА НП з'являється не тільки право вирішувати усі питання місцевого самоврядування на території конкретної територіальної громади. Він також:

- 1) отримує право на затвердження тимчасової структури виконавчих органів сільської, селищної, міської ради;
- 2) отримує в пряме підпорядкування апарат сільської, селищної, міської ради та її виконавчого комітету, інші виконавчі органи ради, комунальні підприємства, установи та організації відповідної територіальної громади.

Важливо!

До прийняття Парламентом рішення про передачу начальнику ВА НП повноважень згідно з ч. 2 ст. 10 Закону № 389:

- 1) ОМС прямо не підпорядковуються цій особі, а лише виконують його доручення у межах, встановлених ч. 2 ст. 15 Закону № 389;
- 2) жодних рішень з кадрових питань щодо ОМС відповідної територіальної громади начальник ВА НП приймати не може.

Закон обмежує термін, протягом якого начальник ВА НП виконує повноваження ОМС у всій повноті строком дії воєнного стану та плюс 30 днів після його припинення чи скасування. Однак, цей строк може бути як збільшений, так і зменшений. І це також регламентується Законом. Зокрема, у разі усунення загроз для безпеки і правопорядку на території області за поданням Президента України Верховна Рада України може прийняти рішення про поновлення роботи ОМС на території відповідної області до закінчення 30-денного строку, але не раніше дня припинення чи скасування воєнного стану. Також згідно з абз. 3 ч. 4 ст. 10 Закону № 389 якщо протягом 30-денного строку після припинення або скасування воєнного стану виникнуть визначені законом підстави для призначення позачергових виборів відповідної місцевої ради, начальник ВА НП продовжить здійснювати повноваження, передбачені ч. 2 ст. 10 Закону № 389, до обрання нового складу відповідних ОМС, якщо Президент України не прийме рішення про утворення на цій території військово-цивільної адміністрації (абз. 3 ч. 4 ст. 10 Закону № 389).

Тобто, як бачимо, ВА НП – це тимчасовий державний орган, який утворюється за чітко встановленою Законом № 389 процедурою на підставі визначених законом підстав для оперативного виконання заходів правового режиму воєнного стану та завдань місцевого самоврядування у особливих умовах. Це такий собі кризовий тимчасовий орган управління на певній території.

При цьому, **утворення ВА НП та тимчасова передача військовій адміністрації повноважень ОМС саме по собі не тягне припинення ОМС** (у т.ч. їх ліквідацію як юридичних осіб), а передбачає тільки тимчасову зміну їх безпосереднього підпорядкування від ради, виконкому чи мера – до начальника ВА НП. У разі необхідності структура виконавчих ОМС може бути тимчасово змінена. Але законодавець встановлює чіткі гарантії для працівників ОМС для таких випадків. По-перше, ця структура діє тільки на період воєнного стану та плюс 30 днів після його припинення чи скасування. По-друге, якщо тимчасова структура обумовить зменшення робочих місць у виконавчих органах ради, їхнім працівникам на цей період має бути запропоновано переведення на рівнозначну чи нижчу посаду, або оголошено простій (абз. 3 п. 1 ч. 2 ст. 10 Закону № 389).

Після стабілізації ситуації на території місцеве самоврядування там відновлюється у повному обсязі, мер та депутати повертаються до виконання своїх повноважень, якщо не виникає інших підстав для дострокового припинення їх повноважень (загибель, притягнення до кримінальної відповідальності тощо).

Ситуація з утворенням ВА НП вже містить низку «професійних міфів». Давайте розглянемо, чи мають найпоширеніші серед них законодавчу основу.

Міф № 1. *Утворення ВА НП припиняє повноваження депутатів сільських, селищних, міських рад, а відновити місцеве самоврядування можна буде тільки після виборів.*

Реальність: До моменту прийняття Парламентом рішення про передачу начальнику ВА НП повноважень відповідної ради згідно з абз. 2 п. 1 ч. 2 ст. 10 Закону № 389 депутати продовжують виконувати всі повноваження, крім тих, що визначені у ч. 2 ст. 15 Закону № 389. Для цього вони можуть працювати у комісіях, проводити пленарні засідання тощо. Повноваження відповідної місцевої ради у повному обсязі можуть взагалі не бути передані начальнику ВА НП – це вирішує Верховна Рада України і випадки таких відмов уже є (Житомирська область).

Усі повноваження місцевої ради передаються Парламентом начальнику ВА НП тимчасово, що прямо передбачено у ч. 2 та 4 ст. 10 Закону № 389. Там же сказано, що після завершення визначеного Законом періоду рада повертається до виконання своїх обов'язків, якщо не виникне загальних підстав для призначення позачергових виборів та утворення військово-цивільної адміністрації. Ці підстави є загальними, вони передбачені законодавством ще до моменту повномасштабної збройної агресії проти України і в умовах воєнного стану жодних змін не зазнали.

Тобто утворення ВА НП не обумовлює припинення статусу депутатів місцевих рад чи ради як представницького органу чи юридичної особи – бюджетної установи. Воно тільки тимчасово обмежує обсяг повноважень депутатів. З моменту прийняття рішення про передачу начальнику ВА НП повноважень ради, депутати не збираються на засідання постійних комісій та не проводять сесій – бо вони не приймають у цей період рішень. Але вони зберігають свій статус та користуються усіма правами та гарантіями депутата місцевої ради, можуть подавати запити, подання тощо. Звісно, бажано це робити у координації з начальником ВА НП, щоб не перешкоджати роботі військового командування та органів публічного управління у цей період. На практиці, депутати місцевих рад у таких випадках активно працюють над питаннями відновлення територій, забезпечення гуманітарних потреб мешканців тощо.

Важливо! Обмеження повноважень місцевих рад у зв'язку з утворенням ВА НП здійснюється в умовах парламентського контролю виключно для забезпечення керованості публічної влади в особливий період.

Міф № 2. У зв'язку із утворенням ВА НП припиняються повноваження усіх виборних посадових осіб місцевого самоврядування.

Реальність: Таких вимог законодавство не містить. Усі посадові особи, що обіймають виборні посади, зокрема – мери, їх заступники, секретарі та старости можуть продовжувати виконувати свої повноваження, якщо вони не перейшли у структуру ВА НП. Якщо тимчасова структура виконавчих ОМС не буде передбачати відповідних посад – цим працівникам можуть запропонувати на відповідний період нижчі посади або оголосити простій. На практиці значна частина мерів призначається начальниками ВА НП, секретарі рад виконують функції мера з управління радою як юридичною особою – бюджетною установою, а старостам доводиться виконувати чимало обов'язків у межах своїх старостинських округів.

Міф № 3. Утворення ВА НП тягне автоматичне дострокове припинення повноважень сільського, селищного, міського голови.

Реальність: Абзацом 2 ч. 2 ст. 79 Закону України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні»⁶ передбачено, що повноваження сільського, селищного, міського голови **можуть бути достроково припинені також у випадках, передбачених законами України «Про військово-цивільні адміністрації», «Про правовий режим воєнного стану».**

Сьогодні Закон № 389 передбачає лише 2 підстави дострокового припинення повноважень мера:

6 Далі – Закон № 280.

- 1) нездійснення покладених на нього Конституцією та законами України повноважень (абз. 1 ч. 3 ст. 4);
- 2) порушення під час реалізації одноосібних повноважень в умовах воєнного стану⁷ Конституції чи законів України (ч. 6 ст. 9).

Інших спеціальних підстав для дострокового припинення повноважень мера, у тому числі – просто у зв'язку із утворенням ВА НП **Закон № 389 не містить**. А тому, **утворення ВА НП чи призначення мера на посаду начальника ВА НП не вимагає його звільнення з ОМС.**

Міф № 4. *Інші посадові особи місцевого самоврядування, призначені начальниками ВА НП чи у структуру ВА НП мають звільнитися з ОМС.*

Реальність: Законом України від 14.10.2014 р. № 1700-VII «Про запобігання корупції»⁸ було заборонено займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю (п. 1 ч. 1 ст. 25 Закону № 1700). Однак, з 03.08.2022 р. таке **суміщення дозволено усім посадовим особам місцевого самоврядування, які обіймають посади нижче третьої категорії** (див. п. 2-8 Прикінцевих положень Закону № 1700). Але за дотримання кількох умов:

- 1) якщо такі особи перебувають (за основним місцем роботи) у відпустці без збереження заробітної плати або у разі простою;
- 2) за умови що трудові договори (контракти), цивільно-правові договори про надання послуг або правочини у сфері підприємницької діяльності укладаються з юридичними особами приватного права або фізичними особами - підприємцями, стосовно яких такі державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування протягом останнього року не здійснювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих юридичних осіб або фізичних осіб - підприємців.

Таким чином, посадові особи ОМС, призначені до ВА НП, можуть перейти туди за сумісництвом, скориставшись своїм правом на отримання відпустки на період воєнного стану без збереження заробітної плати у порядку, передбаченому ч. 3 ст. 12 Закону України від 15.03.2022 р. № 2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану»⁹ або у разі оголошення їм простою внаслідок затвердження тимчасової структури, якщо їхні навички та кваліфікація вимагають їхньої роботи у складі ВА НП. Для цього їм треба написати заяву про відпустку в ОМС та заяву про прийняття на роботу за сумісництвом у ВА НП.

Важливо! Таке сумісництво в умовах воєнного стану заборонене посадовцям ОМС, посади яких віднесені до першої - третьої категорій. **Також важливо**, що термін перебування на іншій посаді за сумісництвом у даному випадку Закон № 1700 обмежує 15-ма робочими днями з моменту припинення відпустки без збереження заробітної плати або простою.

⁷ Обсяг питань, щодо яких мер в умовах воєнного стану може приймати рішення одноосібно, визначений частинами 4 та 5 ст. 9 Закону № 389.

⁸ Далі – Закон № 1700.

⁹ Далі – Закон № 2136.

Секретарю Х міської ради

Х району Х області

(ПІБ у давальному відмінку)

(посада та ПІБ заявника у родовому відмінку),

мешкаю за адресою:

Заява

Прошу надати мені з _____ (дата) 2022 року на період дії воєнного стану відпустку без збереження заробітної плати відповідно до ч. 3 ст. 12 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану».

Повідомляю, що протягом зазначеного періоду планую перебувати на підконтрольній території України та повідомлятиму уповноважену особу роботодавця у разі виїзду за межі території України або набуття статусу внутрішньо переміщеної особи¹⁰.

Листування щодо організації трудових відносин за моїм трудовим договором на період зазначеної вище відпустки прошу проводити із використанням моєї електронної адреси: (адреса), а також за допомогою месенджерів WhatsApp та/або Telegramm за телефонним номером (номер).

(дата)

(підпис)

¹⁰ Законом не вимагається. Але радимо включати це у форми (шаблони) заяв для зручності організації трудових відносин, оскільки наявність статусу ВПО або виїзд за кордон в умовах воєнного стану надають працівнику право отримувати відпустку без збереження заробітної плати строком на 90 днів у порядку, передбаченому чинною редакцією ч. 4 ст. 12 Закону № 2136.

Начальнику Х міської військової
адміністрації

Х району Х області

(ПІБ у давальному відмінку)

(ПІБ заявника у родовому відмінку),

мешкаю за адресою:

Заява

Прошу призначити мене з _____ (дата) 2022 року на посаду заступника начальника Х міської військової адміністрації Х району Х області з урахуванням приписів п. 2-8 Розділу XIII «Прикінцеві положення» Закону України «Про запобігання корупції» за сумісництвом посад на строк, визначений частиною восьмою статті 4 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Повідомляю, відповідно до ч. 3 ст. 12 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» я з _____ (дата) до припинення чи скасування воєнного стану перебуваю у відпустці без збереження заробітної плати за основним місцем роботи – на посаді _____ (копія ___ заяви та розпорядження про надання відпустки без збереження заробітної плати за основним місцем роботи додається).

(дата)

(підпис)

Увага! Відповідно до п. 2.14 Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників, затвердженої спільним наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України від 29.07.1993 р. № 58, у трудовій книжці за бажанням працівника робиться запис про виконання роботи за сумісництвом. Тому у заяві працівника бажано вказати, чи хоче він, щоб йому зробили відповідний запис у його трудовій книжці.

Міф № 5. Секретар ради та старости обіймають виборні посади, до структури виконавчих органів та апарату ради не входять, а отже не підпорядковуються начальнику ВА НП навіть після передачі йому повноважень місцевої ради та її виконкому у порядку, передбаченому ч. 2 ст. 389 Закону № 389. Їхні посади у разі затвердження тимчасової структури прибирати не можна з тих самих міркувань (бо ці особи не входять до виконавчих органів та/або апарату ради).

Реальність: Згідно з ч. 1 ст. 50, ч. 4 ст. 51 Закону № 280 секретар сільської, селищної, міської ради працює в раді на постійній основі та входить до складу виконавчого комітету ради за посадою.

Відповідно до ч. 2 ст. 54-1 Закону № 280 староста працює на постійній основі в апараті відповідної ради та її виконавчого комітету, а в разі обрання членом цього виконавчого комітету - у виконавчому комітеті ради.

Чисельність працівників ОМС сьогодні встановлюється відповідною радою з урахуванням загальної чисельності, визначеної типовими штатами, затвердженими Кабінетом Міністрів України. У додатку 50 до постанови Кабінету Міністрів України від 09.03.2006 р. № 268 «Схема посадових окладів керівних працівників і спеціалістів апарату міських (крім мм. Києва та Севастополя), селищних, сільських рад та їх виконавчих комітетів» голова, заступник голови, секретар ради та старости визначаються як особи, що входять до складу апарату відповідної ради.

Оскільки згідно з п. 1 та п. 2 ч. 2 ст. 10 Закону № 389 начальник ВА НП після прийняття Верховною Радою України відповідного рішення отримує право затверджувати тимчасову структуру виконавчих органів сільської, селищної, міської ради, а апарат сільської, селищної, міської ради та її виконавчого комітету, інші виконавчі органи підпорядковуються начальнику ВА НП, секретар ради та старости прямо підпорядковуються цій особі, а тимчасова структура може не передбачати відповідних посад у разі відсутності такої потреби. Таке рішення начальника ВА НП має бути належним чином обґрунтоване.

2. ПОВНОВАЖЕННЯ НАЧАЛЬНИКА ВА НП У КАДРОВІЙ СФЕРІ

Як вже згадувалося у попередньому розділі, після прийняття Верховною Радою України рішення про передачу начальнику ВА НП повноважень сільської, селищної, міської ради, її виконавчого комітету, сільського, селищного, міського голови в порядку, передбаченому ч. 2 ст. 10 Закону № 389, у нього з'являється право затвердити тимчасову структуру виконавчих органів сільської, селищної, міської ради¹¹.

Також з цього моменту апарат сільської, селищної, міської ради та її виконавчого комітету, інші виконавчі органи (з урахуванням абз. 3 п. 1 ч. 2 ст. 10 Закону № 389¹²), комунальні підприємства, установи та організації відповідної територіальної громади підпорядковуються начальнику відповідної військової адміністрації.

А отже, у начальника ВА НП з'являються усі повноваження уповноваженої особи роботодавця щодо працівників ОМС відповідної територіальної громади.

Також ми раніше звертали увагу, що у зв'язку із затвердженням тимчасової структури виконавчих органів начальник ВА НП не може застосовувати до працівників відпустки, звільнення чи переведення до інших підпорядкованих йому органів. Для даного випадку застосовується тільки переведення на рівнозначну чи нижчу посаду або простій.

11 Більш детально про це ми писали у Методичних рекомендаціях щодо організації трудових відносин військовими адміністраціями населених пунктів, що тимчасово здійснюють повноваження місцевого самоврядування, з якими можна ознайомитись на веб-порталі «Децентралізація».

12 Тобто у межах затвердженої тимчасової структури.

Це не означає, що керуючи виконавчими ОМС та апаратом ради начальник ВА НП не може вирішувати чи координувати кадрові питання та застосовувати інструменти відпусток, звільнень тощо. Він може це робити як особа, яка виконує функції ради, мера, виконкому, але не у зв'язку із затвердженням тимчасової структури ОМС, а з інших підстав, передбачених нормами трудового законодавства чи законодавства про службу в ОМС. **Наприклад**, у разі необхідності застосування звільнення як заходу дисциплінарного стягнення до посадової особи місцевого самоврядування у зв'язку з прогулом.

До начальника ВА НП відповідно до абз. 2 п. 1 ч. 2 ст. 10 Закону № 389 переходять повноваження мера, встановлені ч. 10 ст. 42 Закону № 280, згідно з якою він може призначити на посади та звільняти з посад керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад.

Так само і щодо інших посадових осіб місцевого самоврядування, яких у звичайний період призначає на посаду та звільняє з посади відповідний сільський, селищний, міський голова згідно з абз. 4 ст. 3 Закону України 07.06.2011 р. № 2493-III від «Про службу в органах місцевого самоврядування». Ці повноваження також переходять до начальника ВА НП абз. 2 п. 1 ч. 2 ст. 10 Закону № 389.

Такі рішення оформлюються розпорядженням начальника ВА НП, видаються на бланку відповідної адміністрації та мають містити посилання на вищезгадані норми права.

Розпорядження начальника ВА НП про прийняття посадової особи місцевого самоврядування на посаду може мати такий вигляд:

УКРАЇНА	
_____ міська військова адміністрація	
Х району Х області	
«___» _____ 2022 року	№ ____
РОЗПОРЯДЖЕННЯ	
Про призначення на посаду	
начальника Відділу освіти	
виконавчого комітету	
Х міської ради Х району Х області	
Керуючись п. 10, п. 20 ч. 4 ст. 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», п. 1 ч. 2 та ч. 5 ст. 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», ч. 1 ст. 21, ст. 23 КЗпП, Постановою Верховної Ради України від _____ 2022 року № ____	

«Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у ___ області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», відповідно до розпорядження начальника Х міської військової адміністрації Х району Х області від (дата) № ___ «Про затвердження тимчасової структури виконавчих органів Х міської ради»:

1. ПРИЗНАЧИТИ (ПІБ у родовому відмінку повністю) на посаду начальника Відділу освіти виконавчого комітету Х міської ради Х району Х області з (дата) на період дії воєнного стану та 30 днів після скасування чи припинення воєнного стану¹³.
2. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на _____ (П.І.Б. та посада відповідної посадової особи).

Підстава: заява працівника _____ (ПІБ працівника)

**Начальник _____ міської
військової адміністрації (підпис) _____**

Що стосується вирішення інших кадрових питань, які не віднесені до виключної компетенції начальника ВА НП або мера, наприклад, призначення та звільнення звичайних працівників ОМС (які не мають статусу посадової особи), вирішення цих питань начальник ВА НП може покласти на кадровий підрозділ або уповноваженого працівника відповідної місцевої ради. Це можна не оформлювати письмово, якщо не відбувається кадрових чи організаційних змін у структурному підрозділі ради, який відповідав за ці питання до моменту передачі начальнику ВА НП повноважень мера, виконкому та місцевої ради. Тобто уповноважені працівники просто продовжуватимуть виконувати свої обов'язки як і раніше. Тільки документи тепер будуть подавати на погодження не меру, а начальнику ВА НП.

Для організації процесів на території великих муніципалітетів разом із тимчасовою структурою можна затвердити схему підпорядкування (координації) виконавчих органів. Адже начальник ВА НП не зможе фізично особисто контролювати та координувати усі процеси на території під ключ. Схему можна зробити у вигляді графічного додатку чи у описовому форматі.

¹³ У зразку обрано строковий трудовий договір для прикладу.

УКРАЇНА

_____ **міська військова адміністрація**
Х району Х області

«___» _____ 2022 року

№ _____

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

**Про затвердження
тимчасової структури
виконавчих органів Х міської
ради Х району Х області**

Згідно до п. __ Указу Президента України від __ 2022 року № __ «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Х області», розпорядження Президента України від __ 2022 року № __ «Про призначення __ начальником Х військової адміністрації Х району Х області», Постанови Верховної Ради України від _____ 2022 року № __ «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у __ області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», враховуючи укази Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, від 17 травня 2022 року № 341/2022 та від 12 серпня 2022 р. № 573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затверджених законами України від 22 травня 2022 року № 2263-ІХ та від 15 серпня 2022 року № 250-ІХ відповідно, керуючись ст. 34 та 113 Кодексу законів про працю України, п. 1 ч. 2 ст. 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 року № 221 «Деякі питання оплати праці працівників державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, що фінансуються або дотуються з бюджету, в умовах воєнного стану»:

1. Затвердити на період дії воєнного стану та 30 днів після його припинення чи скасування тимчасову структуру виконавчих органів Х міської ради Х району Х області згідно з додатком 1.
2. Встановити, що протягом дії тимчасової структури виконавчих органів Х міської ради Х району Х області, затвердженої п. 1 цього розпорядження, загальна координація підрозділів та посадових осіб Х міської військової адміністрації Х району Х області, виконавчих органів та апарату Х міської ради Х області здійснюється за схемою згідно з додатком 2.
3. ...
4. ...
5. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

**Начальник _____ міської
військової адміністрації**

(підпис) _____

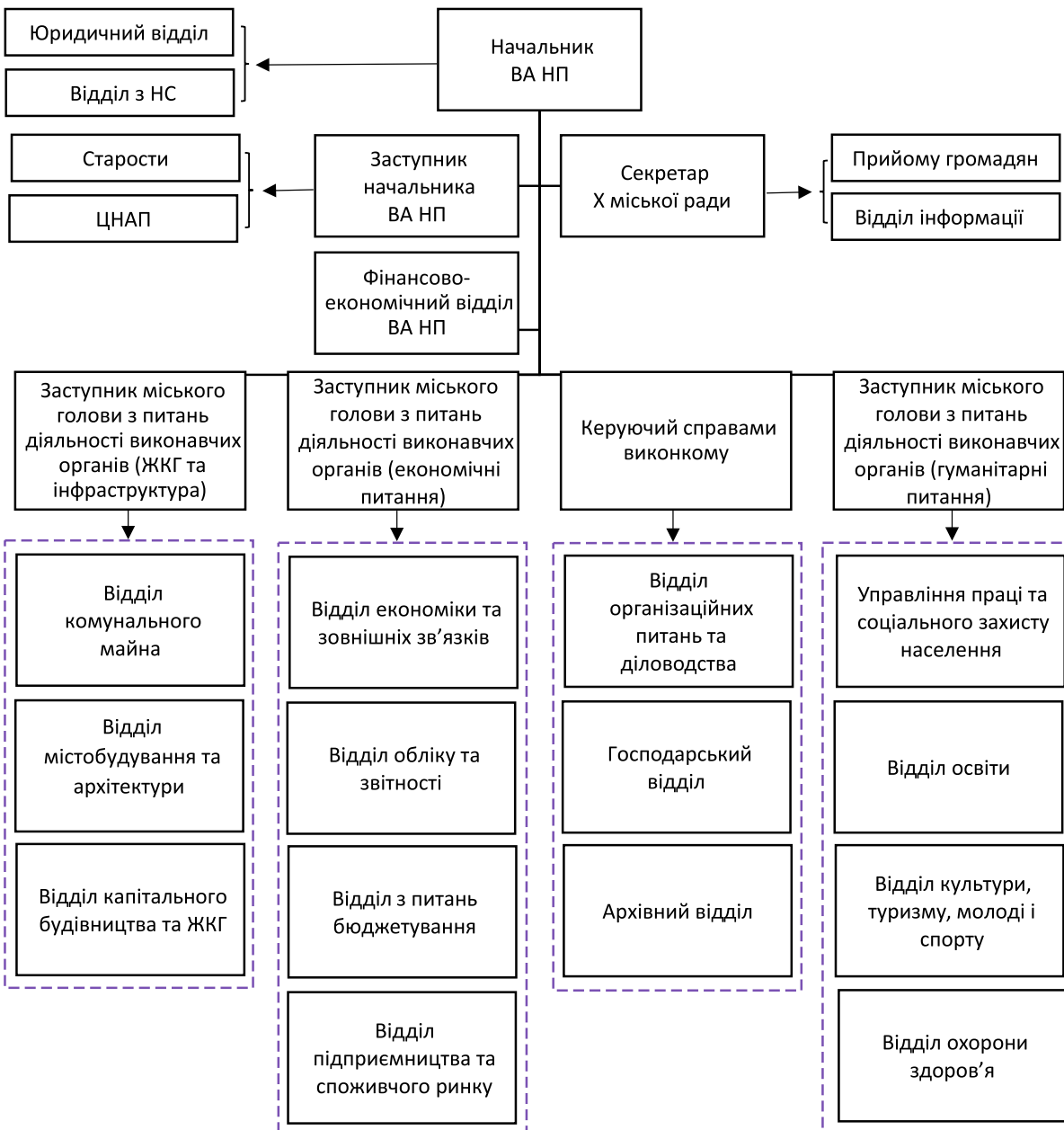
Додаток 2

До розпорядження начальника
X міської військової адміністрації
X району X області

Від (дата) № _____

СХЕМА

Координації підрозділів та посадових осіб X міської військової адміністрації X району X області, виконавчих органів та апарату X міської ради X області на період дії тимчасової структури виконавчих органів X міської ради X району X області¹⁴

14 Перелік підрозділів вказаний умовно, для наочності прикладу та значно скорочений у порівнянні із стандартною структурою виконавчих ОМС.

Що стосується **повноважень начальника ВА НП з призначень на посади та звільнень з посад керівників комунальних підприємств, установ та закладів**. Пунктами 10 та 15 ч. 2 ст. 15 Закону № 389 передбачено, що з моменту утворення до ВА НП переходять повноваження з:

- управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню;
- управління закладами освіти, установами освіти, закладами охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, надавачами соціальних послуг, які належать територіальним громадам або передані їм, молодіжними, підлітковими закладами за місцем проживання.

Виходячи з тлумачення терміну «управління підприємством», що міститься у ст. 65 Господарського кодексу України, можна дійти висновку, що начальники ВА НП отримують у тому числі й повноваження з призначення та звільнення керівників КП/КУ/КЗ як один зі складових елементів функції управління відповідним підприємством.

Повноваження з призначення та звільнення керівників інших комунальних юридичних осіб переходять до начальника ВА НП з моменту передачі йому повноважень сільського, селищного міського голови (п. 10 ч. 4 ст. 42 Закону № 280).

Нагадуємо, що згідно з ч. 5 та 6 ст. 10 Закону № 389 на період дії воєнного стану особи призначаються на посади керівників комунальних підприємств, установ, організацій без конкурсного відбору, обов'язковість якого передбачена законом, на підставі поданої заяви, заповненої особової картки встановленого зразка та документів, що підтверджують наявність у таких осіб громадянства України, освіти та досвіду роботи згідно з вимогами законодавства, встановленими щодо відповідних посад.

Особа, яка претендує на зайняття посади керівника комунального підприємства, установи, організації, у період дії воєнного стану не подає декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбачену [Законом України «Про запобігання корупції»](#), та документ про підтвердження рівня володіння державною мовою відповідно до [Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»](#).

Міф: У частині 5 ст. 10 Закону № 389 вказано, що без конкурсного добору у період воєнного стану призначаються тільки керівники підприємств, установ та організацій. А отже, керівники комунальних закладів мають проходити конкурс на загальних умовах.

Реальність: Державний класифікатор України «Класифікація організаційно-правових форм господарювання» ДК 002:2004¹⁵, яким визначаються організаційно-правові форми юридичних осіб для обліку, збирання й оброблення статистичної та адміністративної інформації щодо державної реєстрації, аналізування та узагальнювання результатів економічної діяльності суб'єктів господарської (зокрема підприємницької)

¹⁵ <https://zakon.help/article/kopfg---dk-0022004?menu=82> або https://ukrstat.gov.ua/klasf/nac_kls/op_dk002_2016.htm

діяльності, ведення державних реєстрів: Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, Реєстру корпоративних прав держави та інших, ототожнює організації, установи та заклади як організаційно-правову форму юридичної особи. Зі змісту Класифікатора випливає, що установи та заклади є похідними від організаційно-правової форми «організація», які відрізняються лише особливостями правового статусу.

Зокрема, ДК 002:2004 дає нам наступні визначення:

1	3.4.1 ОРГАНІЗАЦІЯ (УСТАНОВА, ЗАКЛАД) - організаційна структура, створена однією або кількома особами (засновниками), які не беруть участі в управлінні нею, шляхом об'єднання (виділення) їхнього майна для досягнення мети, визначеної засновниками, за рахунок цього майна. Особливості правового статусу окремих видів організацій, закладів, установ встановлюються законом [2, ст. 83].
2	3.4.5 КОМУНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ (УСТАНОВА, ЗАКЛАД) - утворюється компетентним органом місцевого самоврядування в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини комунальної власності і входить до сфери його управління.
3	3.4.6 ПРИВАТНА ОРГАНІЗАЦІЯ (УСТАНОВА, ЗАКЛАД) - утворюється на основі приватної власності одного або кількох громадян, іноземців, осіб без громадянства або на основі приватної власності суб'єкта господарювання - юридичної особи.
4	3.4.7 ОРГАНІЗАЦІЯ (УСТАНОВА, ЗАКЛАД) ОБ'ЄДНАННЯ ГРОМАДЯН (РЕЛІГІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ПРОФСПІЛКИ, СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ ТОЩО) утворюється на власності об'єднання громадян, релігійної організації, профспілки, споживчих товариств, їх спілок чи об'єднань для здійснення господарської діяльності з метою виконання їх статутних завдань у разі, якщо їх статутом передбачено право заснування організацій.

А отже, припис Закону № 389 про те, що керівники комунальних організацій в умовах воєнного стану призначаються без конкурсу, поширюється і на комунальні заклади.

3. ПОВНОВАЖЕННЯ ВА НП З УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМ БЮДЖЕТОМ

Відповідно до ч. 6 ст. 4 Закону № 389 фінансування діяльності військових адміністрацій із виконання повноважень органів місцевого самоврядування здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів, виконання інших функцій - за рахунок коштів Державного бюджету України.

Положеннями пп. 5 п. 22 Прикінцевих та перехідних положень Бюджетного Кодексу України (далі – БКУ) передбачено, що в умовах воєнного стану або для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації функції органів місцевого самоврядування, їх виконавчих органів, місцевих державних адміністрацій, військово-цивільних адміністрацій у частині бюджетних повноважень здійснюють військові адміністрації. При цьому БКУ у разі введення правового режиму воєнного стану не обмежує обсяг повноважень органів місцевого самоврядування та їх виконавчих органів, які покладаються на ВА НП.

Постановою КМУ від 11 березня 2022 р. № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану»¹⁶ (далі – ПКМУ № 252) встановлено, що з метою оперативного та ефективного прийняття управлінських рішень для забезпечення безперебійного функціонування установ і закладів бюджетної сфери, комунальних підприємств та задоволення життєво необхідних потреб жителів територіальних громад у період воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», виконання та формування місцевих бюджетів здійснюється виконавчими комітетами відповідних місцевих рад, місцевими державними адміністраціями, військово-цивільними адміністраціями або військовими адміністраціями.

Відповідно до пунктів 5 – 7, 11 частини другої статті 15 Закон № 389 до ВА НП віднесено:

- складання та затвердження місцевого бюджету, внесення змін до нього, забезпечення виконання відповідного бюджету (п. 5);
- встановлення ставок місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України, якщо рішення відповідної ради з цих питань не прийнято (п. 6);
- надання відповідно до законодавства пільг зі сплати місцевих податків і зборів, якщо рішення відповідної ради з цих питань не прийнято (п. 7);
- встановлення для підприємств, установ та організацій, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, розміру частки прибутку, яка підлягає зарахуванню до місцевого бюджету (п. 11).

Відповідно до положень пункту 2 ПКМУ № 252, зокрема ВА НП:

- приймають рішення про внесення змін до рішень про місцеві бюджети;
- здійснюють без погодження відповідною комісією місцевої ради передачу бюджетних призначень від одного головного розпорядника бюджетних коштів до іншого, перерозподіл видатків бюджету і надання кредитів з бюджету за бюджетними програмами, включаючи резервний фонд бюджету, додаткові

¹⁶ Режим доступу онлайн <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-formuvannya-ta-vikonannya-miscevih-byudzhetiv-u-period-voyennogo-stanu-252>

дотації та субвенції, у межах загального обсягу бюджетних призначень головного розпорядника бюджетних коштів, а також збільшення видатків розвитку за рахунок зменшення інших видатків (окремо за загальним та спеціальним фондами бюджету) за бюджетною програмою;

- можуть приймати рішення про перерахування коштів з місцевого бюджету державному бюджету для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України і забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державної незалежності України, її територіальної цілісності відповідно до пункту 22 Розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" Бюджетного кодексу України;
- затверджують місцеві (цільові) програми (вносять до них зміни) з дотриманням вимог статті 91 Бюджетного кодексу України;
- можуть приймати рішення (кожна із сторін) про передачу коштів у вигляді міжбюджетного трансферту до відповідного місцевого бюджету без укладення договорів;
- здійснюють розподіл та перерозподіл обсягів трансфертів з державного та місцевих бюджетів місцевим бюджетам;
- здійснюють управління коштами місцевих бюджетів без оприлюднення нормативно-правових актів та інших документів, які застосовуються під час бюджетного процесу;
- затверджують місцеві бюджети, складені місцевими фінансовими органами.

При цьому законодавством передбачено, що значна частина функцій покладається на місцевий фінансовий орган, а саме:

- підготовка рішення про внесення змін до рішень про місцеві бюджети;
- складення проектів місцевих бюджетів, які затверджуються рішеннями виконавчих комітетів відповідних місцевих рад чи розпорядженнями місцевих державних адміністрацій, військово-цивільних адміністрацій або військових адміністрацій.

Таким чином питання формування такого органу є важливим завданням.

Місцевим фінансовим органом є фінансовий структурний підрозділ ВА НП, який підпорядковується начальнику ВА НП. У випадку коли ОМС у цій територіальній громаді не здійснює свої повноваження дуже важливим є питання залучення фахівців із ОМС. Такий механізм на період воєнного часу існує і докладно описаний у підрозділі «Міф № 4» Розділу I цього роз'яснення (стор. 8).

УКРАЇНА

_____ міська військова адміністрація

X району X області

« ____ » _____ 2022 року

№ _____

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

Про підготовку проекту розпорядження про внесення змін до рішення X місцевої ради від № ____ «Про бюджет міста, села, селища X на 2022 рік» (підготовку проекту рішення «Про бюджет міста, села, селища X на 2023 рік»)

Згідно до п. __ Указу Президента України від __ 2022 року № ____ «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у X області», розпорядження Президента України від __ 2022 року № ____ «Про призначення __ начальником X військової адміністрації X району X області», враховуючи укази Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, від 17 травня 2022 року № 341/2022 та від 12 серпня 2022 р. № 573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затверджених законами України від 22 травня 2022 року № 2263-ІХ та від 15 серпня 2022 року № 250-ІХ відповідно, керуючись п. 5 ч. 2 ст. 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», постановою Кабінету Міністрів від 11 березня 2022 р. № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану»

1. У зв'язку із гострою необхідністю у вжитті невідкладних заходів, направлених на ліквідації небезпечних наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням інфраструктури територіальної громади, організації опалювального сезону 2022 р – 2023 року (належної підготовки проекту бюджету X територіальної громади на 2023 рік) місцевому фінансовому органу – фінансовому управлінню X територіальної громади підготувати та подати проект розпорядження про внесення змін до рішення X місцевої ради від № ____ «Про бюджет міста, села, селища X на 2022 рік» (проект рішення «Про бюджет міста, села, селища __X_ на 2023 рік») згідно із доповідною запискою заступника начальника X військової адміністрації X району X області у строк до (дата). Доповідна записка на ____ арк. додається.

2. ...¹⁷

3. ...

4. Невідкладно довести це розпорядження до відома X районної військової адміністрації та секретаря X міської ради.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Начальник _____ міської

військової адміністрації

(підпис) _____

УКРАЇНА

_____ міська військова адміністрація
Х району Х області

«___» _____ 2022 року

№ ____

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

Про бюджет Х територіальної громади на 2023 рік

Згідно до п. __ Указу Президента України від __ 2022 року № __ «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Х області», розпорядження Президента України від __ 2022 року № __ «Про призначення __ начальником Х військової адміністрації Х району Х області», враховуючи укази Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, від 17 травня 2022 року № 341/2022 та від 12 серпня 2022 р. № 573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затверджених законами України від 22 травня 2022 року № 2263-ІХ та від 15 серпня 2022 року № 250-ІХ відповідно, керуючись Бюджетним кодексом України, п. 5 ч. 2 ст. 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», постановою Кабінету Міністрів від 11 березня 2022 р. № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану»:

1. Визначити на 2023 рік:

доходи бюджету Х територіальної громади у сумі _____ гривень, у тому числі доходи загального фонду бюджету Х територіальної громади - _____ гривень та доходи спеціального фонду бюджету Х територіальної громади - _____ гривень згідно з додатком 1 до цього рішення;

видатки бюджету Х територіальної громади у сумі _____ гривень, у тому числі видатки загального фонду бюджету Х територіальної громади - _____ гривень та видатки спеціального фонду бюджету Х територіальної громади - _____ гривень;

...

і т.д. відповідно до Типової форми рішення про місцевий бюджет, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 03.08.2018 № 668, оскільки Мінфін у листі від 15.08.2022 №05110-14-6/17891 зазначає, **що під час складання проектів місцевих бюджетів на 2023 рік слід керуватися наказом Міністерства фінансів України від 03.08.2018 № 668 «Про затвердження Типової форми рішення про місцевий бюджет», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.08.2018 за № 953/32405 (зі змінами).**

...

_. Це розпорядження набирає чинності з 1 січня 2023 року¹⁸.

18 _____
Проставляється нумерація відповідно до пунктів рішення.

.. Додатки ___ до цього розпорядження є його невід'ємною частиною.

.. Невідкладно довести це розпорядження до відома Х районної військової адміністрації та секретаря Х міської ради.

.. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти _____.

**Начальник _____
військової адміністрації**

(підпис) _____

Казначейське обслуговування

Порядок казначейського обслуговування в період дії правового режиму воєнного стану визначено постановою КМУ від 9 червня 2021 р. N 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану».

Пунктом 15 цього Порядку встановлено, що військові адміністрації населених пунктів, які у зв'язку із введенням воєнного стану переміщені в населений пункт, на території якого органи державної влади здійснюють свої повноваження, звертаються до відповідного органу Казначейства, який працює у штатному режимі, щодо розрахунково-касового обслуговування.

Внесення відповідних змін до мережі розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, відкриття рахунків, облік планових показників, реєстрація бюджетних зобов'язань таких клієнтів казначейства здійснюються в установленому законодавством порядку.

Довідково:

- внесення змін до мережі розпорядників та одержувачів бюджетних коштів - п. 4.3. глави 4 Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів, додаток 5 до цього Порядку, затвердженого наказом Мінфіну 23.08.2012 № 938 ¹⁹

- відкриття рахунків – наказ Мінфіну 22.06.2012 № 758 «Про затвердження Порядку відкриття та закриття рахунків у національній валюті в органах Державної казначейської служби України» ²⁰

- облік планових показників – глава 6 Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів, додаток 5 до цього Порядку, затвердженого наказом Мінфіну 23.08.2012 № 938 ²¹

- реєстрація бюджетних зобов'язань – наказ Мінфіну від 02.03.2012 № 309 «Про затвердження Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України» ²²

19 Режим доступу онлайн: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12#n1307>

20 Режим доступу онлайн: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1206-12#Text>

21 Режим доступу онлайн: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12#n1307>

22 Режим доступу онлайн: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0419-12#Text>

4. ПОВНОВАЖЕННЯ З УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ТРАНСПОРТУ, ЩО НАЛЕЖАТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Одним з важливих завдань органів публічної влади після повернення на деокуповані території та вирішення завдань розмінування, усунення наслідків та руйнувань в наслідок бойових дій, є вжиття заходів відновлення нормальної життєдіяльності територіальної громади, на територіях, на яких відсутні або завершено активні фази бойових дій.

Відповідно до положень пунктів 8, 10, 11, 16, 39, 40, 41 ч.2 ст. 15 Закону № 389 до повноважень ВА НП у сфері житлово-комунального господарства та транспорту віднесено такі повноваження:

- ✓ встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів, які встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), транспортні та інші послуги (п.8 ч. 2 ст. 15 Закону № 389²³);

Увага!

Постановою КМУ від 05 березня 2022 р. № 206 забороняється нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних, нарахованих на заборгованість, утворену за несвоєчасне та/або неповне внесення населенням плати за житлово-комунальні послуги, а також припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг населенню у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі.

- ✓ управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню (п. 10);
- ✓ встановлення для підприємств, установ та організацій, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, розміру частки прибутку, яка підлягає зарахуванню до місцевого бюджету (п. 11);
- ✓ забезпечення соціально-культурних закладів, які перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, а також населення паливом, електроенергією, газом та іншими енергоносіями; вирішення питань водопостачання, відведення та очищення стічних вод; здійснення контролю за якістю питної води (п. 16);
- ✓ встановлення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад (п. 39);
- ✓ затвердження маршрутів і графіків руху місцевого пасажирського транспорту незалежно від форми власності, узгодження цих питань стосовно транзитного пасажирського транспорту у випадках, передбачених законодавством (п. 40);

23 Тут і далі у дужках із визначенням повноваження мається на увазі номер відповідного пункту ч. 2 ст. 15 Закону № 389.

- ✓ забезпечення утримання в належному стані кладовищ, інших місць поховання та їх охорони (п. 41).

Також військові адміністрації населених пунктів здійснюють делеговані повноваження органів виконавчої влади, надані органам місцевого самоврядування законами України (останнє речення частини другої статті 15 Закону № 389).

З метою забезпечення здійснення повноважень у сфері житлово-комунального господарства та транспорту начальник ВА НП може видавати таке розпорядження

УКРАЇНА

_____ міська військова адміністрація
Х району Х області

«___» _____ 2022 року

№ ____

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

Про впорядкування діяльності комунальних підприємств, що надають житлово-комунальні та транспортні послуги Х міської територіальної громади Х району Х області

Згідно до п. __ Указу Президента України від __ 2022 року № __ «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Х області», розпорядження Президента України від __ 2022 року № __ «Про призначення __ начальником Х військової адміністрації Х району Х області», враховуючи укази Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, від 17 травня 2022 року № 341/2022 та від 12 серпня 2022 р. № 573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затверджених законами України від 22 травня 2022 року № 2263-ІХ та від 15 серпня 2022 року № 250-ІХ відповідно, керуючись п.п. 8, 10, 11, 16, 17, 37, 39 - 42 ч. 2 ст. 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», постановою Кабінету Міністрів від 5 березня 2022 р. № 206 «Деякі питання оплати житлово-комунальних послуг в період воєнного стану»

1. У зв'язку із необхідністю впорядкування діяльності комунальних підприємств, що надають житлово-комунальні послуги Х міської територіальної громади Х району Х області після її деокупації:
 - Встановити графік роботи комунальних підприємств, що надають житлово-комунальні послуги згідно з додатком 1.
 - Начальнику КП _____
 - до закінчення правового режиму воєнного стану:

припинити нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних, нарахованих на заборгованість, утворену за несвоєчасне та/або неповне внесення населенням плати за житлово-комунальні послуги;

припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг населенню у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі;

- проаналізувати забезпечення підприємства кадрами та її відповідність до обсягу завдань, що покладено на підприємство. За результатами аналізу у строк до _____ вирішити питання щодо оптимізації структури підприємства, зокрема доцільності організації дистанційної роботи, оголошення простою окремих працівників, припинення їх трудового договору, переведення згідно із потребами підприємства на інше місце роботи.

2. Затвердити графік руху місцевого пасажирського транспорту згідно із додатком

3. Розмір частки прибутку КП _____, КП _____, яка підлягає зарахуванню до місцевого бюджету, на 2023 рік (період дії воєнного стану) встановити у розмірі _____%

4. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступника начальника Х міської військової адміністрації _____.

Начальник _____ міської

військової адміністрації

(підпис)

Щодо призначення керівників

У період дії воєнного стану особи призначаються на посади керівників комунальних підприємств, установ, організацій начальником ВА НП без конкурсного відбору, обов'язковість якого передбачена законом, на підставі поданої заяви, заповненої особової картки встановленого зразка та документів, що підтверджують наявність у таких осіб громадянства України, освіти та досвіду роботи згідно з вимогами законодавства, встановленими щодо відповідних посад. Детальна інформація щодо цього питання надана у Розділі II цього роз'яснення.

Начальнику _____ військової адміністрації

Даниленку Д.Д.

Коваленка Василя Васильовича,

що проживає на адресою:

вул. Травнева, 36 с. Дубове

_____ району _____ області

тел. +380 _____

Заява

Прошу призначити мене на посаду _____ КП _____ без проведення конкурсу у порядку та на умовах, передбачених Законом України «Про правовий режим воєнного стану».

До цієї заяви додаю:

- 1) заповнену особову картку;*
- 2) паспорт громадянина України, диплом серії ____ № ____, виданий _____ «__» _____ р., трудову книжку серії __ № _____.*

«__» _____ 2022 року (підпис) Коваленко В.В. Т.Т.

На підставі поданої претендентом на посаду заяви та доданих до неї документів відповідний начальник ВА НП видає розпорядження про призначення особи на посаду:

УКРАЇНА

**начальнику _____ військової адміністрації
_____ району _____ області**

«__» _____ 2022 року

№ ____

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

Про призначення

КОВАЛЕНКА В.В.

Відповідно до частини 9 статті 9, частин 5 та 6 статті 10, п. 10 частини 2 статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»:

1. Призначити Коваленка Василя Васильовича на посаду _____ КП _____ без проведення конкурсу у порядку та на умовах, передбачених Законом України «Про правовий режим воєнного стану» з оплатою праці згідно штатного розпису, до призначення на цю посаду переможця конкурсу, але не пізніше 12 місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану..
2. Встановити посадові оклад згідно штатного розпису.
3. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.
4. Підстава: заява Коваленка В.В. від «__» _____ 2022 року.

**Начальник _____
військової адміністрації**

(підпис)

Даниленко Д.Д.

5. Повноваження з управління майном та ресурсами комунальної власності

Одним з важливих завдань органів публічної влади після повернення на деокуповані території, є вжиття заходів спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії Російської Федерації, та забезпечення ефективного використання.

Відповідно до положень п. 12 ч.2 ст. 15 Закону № 389 до повноважень ВА НП у сфері управління майном та ресурсами комунальної власності віднесено повноваження з управління майном, яке перебуває у комунальній власності відповідної територіальної громади (крім вирішення питань відчуження, у тому числі і шляхом приватизації комунального майна та надання комунального майна в оренду на строк понад один рік). Враховуючи імперативи зазначеної норми із заборони відчуження комунального майна діяльність з управління майна має бути спрямована на збереження і утримання комунального майна, а також можливе передачу такого майна в оренду.

Перед тим як вирішувати питання поводження із комунальним майном ВА НП має здійснити заходи щодо виявлення стану комунального майна та його інвентаризації після деокупації територіальної громади.

Постановою КМУ від 26.03.2022 №380 «Про збір, обробку та облік інформації про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації»²⁴ визначено Порядок подання інформаційного повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно, на підставі якого формується Реєстру пошкодженого та знищеного майна.

Подання інформаційного повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно та проведення інвентаризації комунального майна мають відбуватися паралельно та одно не виключає інше.

У сфері інвентаризації майна особливостей під час воєнного стану поки не передбачено та на даний час зазначений процес регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV²⁵, Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879²⁶, Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації» від 17.06.2015 р. № 572²⁷ Порядком заповнення форм фінансової звітності в державному секторі, затверджений наказом Мінфіну від 28.02.2017 р. № 307²⁸.

Пунктом 8 Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879, передбачено, що підприємства, які з дати початку тимчасової окупації мали місцезнаходження на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, на тимчасово окупованій території у Донецькій та Луганській областях, території проведення антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та підприємства, які мали (мають) місцезнаходження в районах проведення воєнних (бойових) дій у період дії воєн-

24 Режим доступу онлайн: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/380-2022-%D0%BF#Text>

25 Режим доступу онлайн: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

26 Режим доступу онлайн: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#n233>

27 Режим доступу онлайн: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0788-15#Text>

28 Режим доступу онлайн: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0384-17#Text>

ного стану, або підприємства, структурні підрозділи (відокремлене майно) яких розташовані на (в) таких територіях (районах), проводять інвентаризацію у разі можливості безпечного та безперешкодного доступу уповноважених осіб до активів, первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку, в яких відображені зобов'язання та власний капітал підприємств.

Для організації інвентаризації начальнику ВА НП в першу чергу необхідно затвердити комісію з інвентаризації.

УКРАЇНА

начальнику _____ військової адміністрації
_____ району _____ області

« ____ » _____ 2022 року

№ ____

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

Про проведення інвентаризації активів та
**зобов'язань Х міської територіальної
громади після деокупації**

Згідно до п. __ Указу Президента України від __ 2022 року № __ «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Х області», розпорядження Президента України від __ 2022 року № __ «Про призначення __ начальником Х військової адміністрації Х району Х області», враховуючи укази Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, від 17 травня 2022 року № 341/2022 та від 12 серпня 2022 р. № 573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затверджених законами України від 22 травня 2022 року № 2263-IX та від 15 серпня 2022 року № 250-IX відповідно, керуючись п. 12 ч. 2 ст. 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», ст. 10 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV, Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879, Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації» від 17.06.2015 р. № 572 Порядком заповнення форм фінансової звітності в державному секторі, затверджений наказом Мінфіну від 28.02.2017 р. № 307, з метою забезпечення повноти та достовірності даних бухгалтерського обліку, а також перевірки фактичної наявності активів комунальної власності після деокупації Х міської територіальної громади

1. Створити комісію з інвентаризації активів та зобов'язань Х міської територіальної громади у складі: _____.

2. Приступити до суцільної інвентаризації активів та зобов'язань Х міської територіальної громади станом на 31.12.2022 р.

3. Голові комісії у строк до 10.11.2022 р. перевірити наявність та справність усіх ваговимірювальних приладів, за допомогою яких буде здійснюватися інвентаризація, а у разі відсутності необхідних приладів – подати пропозиції щодо їх придбання (тимчасове користування).

4. Інвентаризацію проводити виключно у повному складі комісії у присутності матеріально відповідальних осіб балансоутримувачів комунального майна Х міської територіальної громади.

5. Матеріально відповідальним особам балансоутримувачів комунального майна Х міської територіальної громади у строк до ____ р. подати бухгалтеру Х міської військової адміністрації _____ усі документи про рух матеріальних цінностей Х міської територіальної громади, їх списання та матеріальні звіти.

6. Члену комісії - бухгалтеру _____ Х міської територіальної _____ здійснити до «____».11.2022 р. обробку всіх документів про надходження та видачу матеріальних цінностей та зробити відповідні записи в реєстрах аналітичного обліку.

7. Інвентаризацію окремих об'єктів провести в такі терміни:

- Товарно-матеріальних цінностей на складах та відвантажених і тих, що перебувають у дорозі, – _____ 2022 р.;
- Грошових коштів у касі, цінних паперів, бланків суворої звітності – _____ 2022 р.;
- Основних засобів, незавершених ремонтів основних засобів, нематеріальних активів, фінансових вкладень – _____ 2022 р.;
- Розрахунків із дебіторами і кредиторами – _____ 2022 р.

8. Завершити інвентаризацію активів та зобов'язань _____ Х міської територіальної громади станом на 31.12.2022 р. у строк до 10.01.2023 р. та подати усі необхідні документи та інформацію про результати інвентаризації не пізніше зазначеної дати.

9. Начальнику відділу _____ на підставі результатів інвентаризації забезпечити подання інформаційних повідомлень про пошкоджене та знищене нерухоме майно Х міської територіальної громади в строк до _____.

10. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Начальник _____ міської

військової адміністрації

(підпис)

Із даним розпорядженням, Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879:

Голова Комісії: _____

Заступник голови Комісії: _____

Член комісії: _____

Член комісії: _____

Член комісії: _____

Важливо! Для великих територіальних громад, які мають значну кількість активів, розташованих на великій чи важкодоступній території буде актуальним право створювати для безпосереднього проведення інвентаризації у місцях знаходження окремі робочі інвентаризаційні комісії. Вони утворюються розпорядженням начальника ВА НП. Діяльність робочих інвентаризаційних комісій регламентується п. 2 розд. 2 Положення № 879.

6. ПОВНОВАЖЕННЯ ВА НП З УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ТА УСТАНОВАМИ, НАДАВАЧАМИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ, ЩО НАЛЕЖАТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Деокуповані територіальні громади після відновлення діяльності органів публічної влади, на територіях, на яких відсутні або завершено активні фази бойових дій, мають забезпечити жителям територіальної громади надання максимально можливо переліку публічних послуг, серед яких надання соціальних послуг є одним із важливих маркерів опікування держави своїми громадянами.

Відповідно до Закону України від 17 січня 2019 року № 2671-VIII «Про соціальні послуги»²⁹ соціальні послуги – це дії, спрямовані на профілактику складних життєвих обставин, подолання таких обставин або мінімізацію їх негативних наслідків для осіб/ сімей, які в них перебувають. Особи/сім'ї можуть надаватися одна або одночасно декілька соціальних послуг. Порядок організації надання соціальних послуг затверджується Кабінетом Міністрів України (постанова від 1 червня 2020 р. № 587)³⁰

До повноважень військової адміністрації населених пунктів з управління закладами та установами, надавачами соціальних послуг, що належать територіальній громаді віднесено наступні (п.п. 15,16 ч. 2 ст. 15 Закону № 389) :

29 Режим доступу онлайн: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

30 Режим доступу онлайн: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>

- ✓ управління закладами освіти, установами освіти, закладами охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, надавачами соціальних послуг, які належать територіальним громадам або передані їм, молодіжними, підлітковими закладами за місцем проживання; організації їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення; організації надання ними послуг, у тому числі соціальних (п. 15);
- ✓ забезпечення соціально-культурних закладів, які перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, а також населення паливом, електроенергією, газом та іншими енергоносіями; вирішення питань водопостачання, відведення та очищення стічних вод; здійснення контролю за якістю питної води (п. 16).

З метою організації надання соціальних послуг комунальними закладами територіальної громади начальник ВА НП наділений повноваженнями на період воєнного стану призначати керівників таких закладів без проведення конкурсу. Більше інформації із цього питання ви можете знайти у розділі II цього роз'яснення, що стосується кадрових повноважень начальника ВА НП. Також вказівки та доручення начальника ВА НП є обов'язковими до виконання.

Особливості надання соціальних послуг під час воєнного стану врегульовано постановою КМУ від 7 травня 2022 р. № 560 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях»³¹.

Під час воєнного стану екстрено (кризово) можуть надаватися наступні соціальні послуги:

- інформування, консультування, консультативний кризовий телефон,
- надання притулку, нічний притулок, короткотермінове проживання;
- екстрене (кризове) втручання,
- представництво інтересів,
- підтримане проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, бездомних осіб,
- соціальний супровід сімей або осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах,
- догляд вдома, догляд стаціонарний, денний догляд, денний догляд дітей з інвалідністю, паліативний догляд,
- соціально-психологічна реабілітація,
- натуральна допомога,
- переклад жестовою мовою,
- транспортні послуги.

При відсутності необхідних документів для їх отримання достатньо лише одного документа:

31 Режим доступу онлайн: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2022-%D0%BF#Text>

- заяви від людини (для дієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена);
- заяви від законного представника (для недієздатних осіб, яким призначено опікунів);
- повідомлення уповноваженої особи органу опіки та піклування (для недієздатних осіб, які не мають законного представника). До кола суб'єктів, які можуть виявляти осіб у складних життєвих обставинах, Постановою № 560 включено волонтерів, адже здійснюючи волонтерську діяльність, роздаючи гуманітарну допомогу, волонтери можуть виявляти осіб похилого віку, осіб з інвалідністю, які залишились вдома і потребують сторонньої допомоги.

Заяву про надання соціальних послуг можна подати до безпосередньо до надавача соціальних послуг, якими є комунальні заклади територіальної громади.

Рішення про надання послуг екстрено (кризово) приймається уповноваженим органом або надавачем соціальних послуг невідкладно та протягом однієї доби забезпечується їх надання.

При цьому надавач соціальних послуг вживає заходів із відновлення паспорта або іншого документу, що підтверджує особу людини. Після завершення воєнного стану особа, яка подала заяву, протягом місяця надає уповноваженому органу документи, необхідні для прийняття рішення про надання соціальних послуг, які не було подано раніше.

Для того, щоб під час війни розширити можливості для людей отримувати соціальні послуги, спрощено критерії діяльності надавачів соціальних послуг на час воєнного або надзвичайного стану. Зокрема, вони зможуть залучати до надання послуг працівників і волонтерів, які не мають документів, що підтверджують їхній фаховий рівень. Також не буде братися до уваги наявність або відсутність фінансової заборгованості. Натомість надавачі окремих соціальних послуг, які мають відповідати спеціальним критеріям, повинні підготувати та облаштувати укриття для отримувачів послуг та персоналу.

УКРАЇНА	
_____ міська військова адміністрація	
Х району Х області	
«___» _____ 2022 року	№ _____
РОЗПОРЯДЖЕННЯ	
Про забезпечення надання соціальних послуг у Х міській територіальній громаді	

Згідно до п. __ Указу Президента України від __ 2022 року № __ «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Х області», розпорядження Президента України від __ 2022 року № __ «Про призначення __ начальником Х військової адміністрації Х району Х області», враховуючи укази Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, від 17 травня 2022 року № 341/2022 та від 12 серпня 2022 р. № 573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затверджених законами України від 22 травня 2022 року № 2263-ІХ та від 15 серпня 2022 року № 250-ІХ відповідно, керуючись п.п. 15, 16 ч. 2 ст. 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Законом України «Про соціальні послуги», Порядком організації надання соціальних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 587, постановою КМУ від 7 травня 2022 р. № 560 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях»

1. Встановити під час дії правового режиму воєнного стану режим роботи комунальних закладів, що надають соціальні послуги згідно з додатком 1.
2. Керівникам комунальних закладів, які забезпечуються надання соціальних послуг на території Х міської територіальної громади під час дії воєнного стану забезпечити надання екстренно (кризово) наступних соціальних послуг:

_____.
3. Керівникам комунальних закладів, які забезпечуються надання соціальних послуг на території Х міської територіальної громади під час дії воєнного стану
 - під час повітряних тривог забезпечити _____;
 - проаналізувати забезпечення комунальних закладів кадрами та її відповідність до обсягу завдань, що покладено на заклад. За результатами аналізу у строк до _____ вирішити питання щодо оптимізації структури закладу, зокрема доцільності організації дистанційної роботи, оголошення простою окремих працівників, припинення їх трудового договору, переведення на інші посади згідно із потребами закладу.
5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступника начальника Х міської військової адміністрації _____.

Начальник _____ міської

військової адміністрації

(підпис)

7. ПОВНОВАЖЕННЯ ВА НП ЩОДО ВИКОНАННЯ НЕВІДКЛАДНИХ РОБІТ ЩОДО ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПОШКОДЖЕННЯМ БУДІВЕЛЬ ТА СПОРУД

Одним з першочергових завдань органів публічної влади після повернення на деокуповані території, а також при відновленні роботи на територіях, де велися активні бойові дії, є вжиття заходів оперативного реагування, спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд, на територіях, на яких відсутні або завершено активні фази бойових дій. У зв'язку з підвищенням кількості терористичних атак на об'єкти цивільної інфраструктури з жовтня поточного року, це актуально також і для територій, віддалених від зони безпосередніх бойових дій.

Невідкладні роботи здійснюються з метою ліквідації небезпечних наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва, запобігання загибелі людей, зменшення обсягів можливих матеріальних втрат.

Ці дії покладаються на виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, військовій адміністрації, центральні органи виконавчої влади, органи управління та сил цивільного захисту та регламентуються Порядком виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд, затверджених постановою КМУ від 19.04.2022 р. № 473³².

При утворенні ВА НП слід звернути увагу на припис абз. 2 п. 4 Порядку № 473, згідно з яким організація та координація виконання невідкладних робіт здійснюється виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, а в разі їх відсутності - військовими адміністраціями (далі - уповноважений орган) на підставі заяв (повідомлень) громадян, підприємств, установ та організацій, інформації, отриманої із засобів масової інформації, від центральних органів виконавчої влади (ДСНС, Національної поліції), військових формувань тощо.

Право на здійснення цих повноважень виникає у ВА НП з моменту її утворення відповідно до п. 45 та 46 ч. 2 ст. 15 Закону № 389. Однак, для координації відповідних дій начальнику ВА НП потрібно визначитись, чи функціонують на території відповідної громади виконавчі ОМС та чи зможуть вони здійснювати увесь спектр завдань, які покладаються на уповноважений орган для виконання невідкладних робіт згідно з Порядком № 473.

До таких завдань належать:

- 1) повідомлення територіальним органам ДСНС, органам управління та силам цивільного захисту, правоохоронним органам щодо пошкодження об'єктів;
- 2) визначення разом з територіальними органами ДСНС, органами управління та силами цивільного захисту зону можливого ураження - потенційно небезпечної території, на якій внаслідок бойових дій заподіяна шкода об'єктам, є ймовірність забруднення вибухонебезпечними предметами, внаслідок чого виникає загроза життю або здоров'ю людей;

32 Далі – Порядок № 473. Режим доступу до тексту документу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/473-2022-%D0%BF#Text>

3) організація оповіщення суб'єктів господарювання та населення про ризики, пов'язані із перебуванням у зоні можливого ураження;

4) визначення місць для складування відходів, що утворилися внаслідок пошкодження об'єктів, виконання робіт з демонтажу відповідно до Порядку поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків;

5) визначення місць знищення виявлених вибухонебезпечних предметів;

6) здійснення попередніх візуальних оглядів пошкоджених об'єктів з метою формування переліків таких об'єктів, розробка та затвердження плану робіт з обстеження.

Важливо! 01.10.2022 р. набув чинності Порядок поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків, затверджений постановою КМУ від 27.09.2022 р. № 1073³³. Цим порядком прямо передбачено, що органом, уповноваженим на вчинення дій з поводження з такими відходами є виконавчий ОМС, а у разі утворення ВА НП – відповідна адміністрація. Тобто з початку жовтня для організації частини заходів з невідкладного обстеження взагалі зникла прив'язка до того, чи функціонує ОМС на відповідній території. Порядком № 1073 прямо встановлено, що у разі створення ВА НП повноваження з поводження з відходами переходять одразу до неї.

Таким чином, після утворення ВА НП бажано визначитись, хто буде здійснювати на відповідній території організацію та координацію невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд – адміністрація чи виконавчі ОМС. Далі наводимо зразок розпорядження про прийняття відповідних функцій ВА НП:

УКРАЇНА	
_____ міська військова адміністрація	
Х району Х області	
«___» _____ 2022 року	№ _____
РОЗПОРЯДЖЕННЯ	
Про організацію та координацію невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд на території Х міської територіальної громади Х району Х області	

33 Далі – Порядок № 1073. Режим доступу до тексту документа: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073-2022-%D0%BF/sp:max50:nav7:font2#n10>

Згідно до п. __ Указу Президента України від __ 2022 року № __ «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Х області», розпорядження Президента України від __ 2022 року № __ «Про призначення __ начальником Х військової адміністрації Х району Х області», враховуючи укази Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, від 17 травня 2022 року № 341/2022 та від 12 серпня 2022 р. № 573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затверджених законами України від 22 травня 2022 року № 2263-ІХ та від 15 серпня 2022 року № 250-ІХ відповідно, керуючись п.п. 45-46 ч. 2 ст. 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», постановами Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 р. № 473 «Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд» та від 27.09.2022 р. № 1073 «Про затвердження Порядку поведінки з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», у зв'язку із відсутністю на території Х міської територіальної громади міського голови та секретаря ради, приймаючи до уваги інформаційну довідку відділу з кадрового забезпечення Х міської ради:

1. У зв'язку із тимчасовою відсутністю на території Х міської територіальної громади частини персоналу виконавчих органів Х міської ради, зважаючи на гостру необхідність у вжитті невідкладних заходів, направлених на ліквідації небезпечних наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва, запобігання загибелі людей, зменшення обсягів можливих матеріальних втрат забезпечувати організацію та координацію виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд (далі - невідкладні роботи) на території Х міської територіальної громади Х міською військовою адміністрацією Х району Х області як уповноваженим органом.

2. Заступнику начальника Х міської військової адміністрації Х району Х області у строк до (дата) подати пропозиції щодо організації заходів, передбачених п. 5 Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд, затверджених постановою КМУ від 19.04.2022 р. № 473.

3. ...³⁴

4. ...

5. Невідкладно довести це розпорядження до відома Х районної військової адміністрації та секретаря Х міської ради, підрозділів ДСНС, органів управління та сил цивільного захисту, правоохоронним органам, які здійснюють свої повноваження на території Х міської територіальної громади.

6. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Начальник _____ міської

військової адміністрації

(підпис) _____

Важливо! Згідно з Порядком № 473 візуальному обстеженню та іншим невідкладним заходам підлягають будь-які об'єкти, розташовані на території вашої громади, у тому числі – й державної та приватної форм власності.

³⁴ У разі можливості, доцільно одразу визначити осіб, які будуть відповідати за повідомлення територіальним органам ДСНС, органам управління та силам цивільного захисту, правоохоронним органам щодо пошкодження об'єктів на території та організацію оповіщення суб'єктів господарювання та населення про ризики, пов'язані із перебуванням у зоні можливого ураження, а також порядок такого оповіщення.

8. КООРДИНАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ДІЯЛЬНІСТЮ ВА НП

Аналіз положень Закону № 389 свідчить, що координація і керівництво військовими адміністраціями населених пунктів здійснюється військовими адміністраціями обласного і районного рівня.

Відповідно до положень Закону № 389 спрямування, координацію та контроль за діяльністю обласних військових адміністрацій з питань забезпечення оборони, громадської безпеки і порядку, захисту критичної інфраструктури, здійснення заходів правового режиму воєнного стану здійснює Генеральний штаб Збройних Сил України, а з інших питань - Кабінет Міністрів України у межах своїх повноважень.

Спрямування, координацію та контроль за діяльністю районних військових адміністрацій з питань забезпечення оборони, громадської безпеки і порядку, захисту критичної інфраструктури, здійснення заходів правового режиму воєнного стану здійснює Генеральний штаб Збройних Сил України, обласні військові адміністрації (у разі їх утворення), а з інших питань - Кабінет Міністрів України, обласні державні адміністрації у межах своїх повноважень.

Безпосереднє керівництво військовими адміністраціями здійснюють їхні начальники.

Загальне керівництво діяльністю ВА НП здійснюють керівники відповідних районних державних адміністрацій або начальники районних військових адміністрацій (у разі їх утворення).

Разом із тим, окремі елементи контролю ВА НП віднесені до компетенції обласних військових адміністрацій. Так, військову адміністрацію населеного пункту очолює начальник, який призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України за пропозицією Генерального штабу Збройних Сил України або відповідної ОДА (абз. 2 ч. 3 ст. 4 Закону № 389), структуру і штатний розпис військових адміністрацій населених пунктів, розташованих в областях, у яких утворені обласні військові адміністрації, затверджують начальники відповідних обласних військових адміністрацій (абз. 6 ч. 7 ст. 4 Закону № 389).

ДІЗНАТИСЯ БІЛЬШЕ:

- Програма Ради Європи «Децентралізація і реформа публічної адміністрації в Україні»
- Центр експертизи доброго врядування Ради Європи

www.coe.int

Рада Європи є провідною правозахисною організацією континенту. До її складу входять 46 держав-членів, 28 з яких є членами Європейського Союзу. Усі держави-члени Ради Європи підписали Європейську конвенцію з прав людини – договір, спрямований на захист прав людини. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції в державах-членах.